

§ 245

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Sandra Hagmanin ym. äitiysneuvolapalvelujen saatavuutta koskevasta valtuustoaloitteesta

HEL 2019-009098 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon kaupunginvaltuutettu Sandra Hagmanin ja 22 muun valtuutetun äitiysneuvolapalvelujen saatavuutta koskevasta valtuustoaloitteesta:

"Helsingin neuvolatoimintaa ohjaavat kansalliset äitiyshuollon suositukset vuodelta 2013, jotka on laadittu kansallisessa asiantuntijatyöryhmässä. Suositusten mukaan synnytyksen jälkeen synnyttäneelle tarjotaan joko vastaanotto tai kotikäynti. Valtioneuvoston asetuksen mukaan ensimmäistä lastaan odottavan perheen luokse tai lapsen saaneen perheen luokse on tehtävä kotikäynti ja muita kotikäyntejä on järjestettävä tarpeen mukaan.

Perhevalmennusta, useampia äitiysneuvolakäyntejä sekä kotikäyntejä kohdennetaan ensisijaisesti ensisynnyttäjille, joilla ei ole aiempaa kokemusta synnytyksestä ja vanhemmuudesta tai vastasyntyneen vauvan hoidosta ja huolenpidosta. Palvelujen ensisijaisesta kohdennuksesta huolimatta palveluja ei ole rajattu siten, että palvelut eivät olisi tarjolla uudelleensynnyttäjien perheille niitä tarvittaessa. Uudelleensynnyttäjille tarjotaan edellä mainittuja palveluja tai muita varhaisen tuen palveluja, kuten lapsiperheiden kotipalvelua tai lapsiperheiden sosiaaliohjausta asiakastarpeen mukaan. Helsingissä on yhdistetty äitiys- ja lastenneuvola eli sama terveydenhoitaja jatkaa perheen kanssa myös lapsen syntymän jälkeen, jolloin perheen yksilölliset tuen tarpeet tulevat huomioitua jo raskausaikana.

Vuonna 2018 äitiys- ja lastenneuvolakäyntejä oli yhteensä noin 339 000, joista lääkärin luona noin 54 000. Määräaikaistarkastusohjelman lisäksi tarjotaan tarpeen mukaan asiakkaille lisäkäyntejä.

Raskauden aikaisia kotikäyntejä vuonna 2018 tehtiin Helsingissä 63, joista 12 tehtiin uudelleen synnyttäjän luokse. Erityisesti raskauden aikaiset kotikäynnit tehdään perheen tarpeiden mukaisesti ja ne ovat usein moniammatillisia. Käynneillä on mukana perheen tilanteen mukaan esimerkiksi sosiaalityöntekijä tai lapsiperheiden kotipalvelun johdava ohjaaja.

Ensisynnyttäjiä oli 2 802, joista 92,5 %:n luokse tehtiin kotikäynti ja osan luokse useampi, yhteensä 2 880 kotikäyntiä. Uudelleen synnyttäjien luokse tehtiin 554 kotikäyntiä eli 21,3 %:lle uudelleen synnyttäjistä. Myös raskauden ajan vastaanottokäyntien määrä vaihtelee raskaana olevan ja perheen tilanteen mukaan.

Raskauden aikana järjestetään perhevalmennusta ensimmäistä yhteistä lastaan odottaville perheille. Perhevalmennusryhmiä Helsingissä oli vuonna 2018 yhteensä 421 ryhmää, joihin osallistui 8 254 tulevaa vanhempaa. Lisäksi uutena toimintana järjestetään yhteistyössä synnytys-sairaalan kanssa synnytyspelkoisille ryhmiä synnytyssairaalassa riippumatta siitä, onko odottaja ensi- tai uudelleensynnyttäjä.

Imetyskouluttajan ohjausta tarjotaan vastaanotolla imetyspulmissa sekä ensi- että uudelleensynnyttäjille. Viime vuonna oli 375 imetysohjausta.

Perhekeskuksissa tarjotaan äitiysfysioterapiaa maksuttomana sekä ensisynnyttäjille että uudelleensynnyttäjille ryhmämuotoisena halukkuuden mukaan, ja äitiysfysioterapia ryhmämuotoisena palveluna on kasvussa. Ryhmässä käydään läpi ennaltaehkäiseviä ohjeita ja neuvoja raskauden ja synnytyksen aiheuttamaan tuki- ja liikuntaelinkuormitukseen, ohjausta lapsen käsittelyyn motorisen kehityksen tueksi sekä tietoa koko perheen arkiliikkumisen lisäämisen tärkeydestä. Äitiysfysioterapian ryhmät käynnistyivät vuonna 2018 ja ryhmiä on lisätty asiakastarpeiden mukaisesti vuoden 2019 aikana. Vuonna 2018 odottavien äitien fysioterapiaryhmiä oli 110 ja synnyttäneiden äitien ryhmiä 21. Vuonna 2019 odottavien äitien fysioterapiaryhmiä tulee suunnitelman mukaan olemaan 139 ja synnyttäneiden äitien ryhmiä 96.

Yksilöfysioterapiaa tarjotaan neuvolalääkärin läheteellä ensi- tai uudelleensynnyttäjille tarpeen mukaisesti.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 yhtenä linjauksena on perustason palvelujen parantaminen. Palvelujen hyvä saatavuus ja maksuttomuus lisäävät niiden käyttöä ja perheiden hyvinvointia. Äitiysneuvolapalveluilla ja muilla matalan kynnyksen palveluilla pystytään tukemaan perheitä oikea-aikaisesti varhaisessa vaiheessa."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Monica Lindberg, neuvola- ja perhetyön päällikkö, puhelin: 310 58352
monica.lindberg(a)hel.fi

22.10.2019

Asia/7

Tuija Arvo, ylihoitaja, puhelin: 310 50223
tuija.arvo(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sandra Hagmanin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Sandra Hagmanin ja 22 muun valtuutetun tekemään valtuustoaloitteeseen äitiysneuvolapalvelujen saatavuutta koskevasta valtuustoaloitteesta 3.12.2019 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Monica Lindberg, neuvola- ja perhetyön päällikkö, puhelin: 310 58352
monica.lindberg(a)hel.fi
Tuija Arvo, ylihoitaja, puhelin: 310 50223
tuija.arvo(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sandra Hagmanin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano